K. B. Humanistisches Gymnasium

in

Bayreuth.

Programm

am Schlusse des Jahres 1901/1902.

Alterum fragmentum indicis verborum in

C. Iulii Solini

collectanea rerum memorabilium.

Conscripsit Ioannes Fredericus Lederer.

Contra — cyprum.

Stadt. Gymnasiums * Düsseldorf * Archiv des

Bayreuth.

Druck von Lorenz Ellwanger, vorm. Th. Burger.

1902.

9ba 22 (1902)

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

UNIVERSITÄTS- UND LANDESBIBLIOTHEK DÜSSELDORF

Codicum lectiones a Mommsenio mirum quam lucide conlatas voci, quae tractatur, placuit adferre adscriptis eis, quibus Mommsenius in secunda Sol. editione usus est, siglis et numeris. Nomina *per significationes disposita enumerantur per casuum numerorum generum ordinem, quibus adduntur cum praepositionibus coniuncta omissis nominibus propriis, quae a Mommsenio in indice suo diligentissime sunt conscripta;* verba *per genera et tempora sunt collecta. Singuli loci obelo directo* ↑ *typographum deficiente alio signo separantur.*

[ ] cancellis quadratis vocabula ex additamentis potioribus codicum classis secundae tertiaeque et ex rubricis versibusque qui vocantur Solini Pontica excerpta conprehenduntur = [Mo. app. p. 217 sqq.]. *Adhibui hosce libros:*

Arch. = *Archiv für lateinische Lexikographie.*

Dicuili liber de mensura orbis terrae a Gustavo Parthey rec. 1870.

Isidori Hispalensis episcopi etymologiarum ll. XX. ed. Fridericus Vilelmus Otto (Corpus grammaticorum Latinorum veterum ed. Fridericus Lindemannus. Tom. III.) 1833.

Plin. ll. VII—XV. ex rec. Car. Mayhoffii 1875; reliqui ex rec. Lud. Jani.

Pomponii Melae de chorographia ll. III. rec. Carolus Frick. 1880.

Salm. = *Claudii Salmasii Plinianae exercitationes. Traiecti ad Rhenum 1689.*

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ALTERUM FRAGMENTUM

indicis verborum

in C. IUL. SOLINI collectanea rerum memorabilium

complectens voces

contra — cyprum.

contra: 1. *adverb.* = *at:* contra quidquid aquarum est varie commodis servit (Sardinia). 4, 5. ↑ voces hominum aquilonis flatu celerius hauriunt (delphines): contra austro spirante auditus obstruuntur. 12, 6.

2. *praepos.:* a) = *e regione, ex adverso:* cum contra (citra A) medium alveum adventasse se sciunt (grues). 10, 14. *(Plin. 10, 60: cum medium transierint.)* ↑ qua Africam contra versus (africae controuersus SP, contra africam uersus *Dic.*) est (Atlas). 24, 8. *(Plin. 5, 6: qua spectet Africam.)* ↑ ea (prominentia) per sinum Creticum opposita Cretae insulae contra Taenarum Laconicae excurrit. 27, 2. ↑ contra Maeotium lacum flectitur (Taurus). 38, 11. ↑ Fortunatas insulas certe contra (c *(seq. sp. vac.)* 126, circa 34. 79, terra B[1]) laevam Mauretaniae accepimus iacere. 56, 14.

b) *pertinet ad modum resistendi vel defendendi: cum verbis:* Psylli ... contra noxium virus muniti incredibili corporis firmitate. 27, 41. ↑ molochiten (gemmam) ... contra infantum pericula ingenita vi resistentem. 33, 20. ↑ Arabica (gemma) ... contra nervorum molestias prodest habentibus. 33, 22.

cum nominibus: in certaminibus quae contra magos habuit (Democritus). 3, 5. ↑ hoc pingue ... legitur unguentum medicum contra armentarios morbos. 5, 22. ↑ herbam ... quam cinarem vocant contra noxia edunt gramina (cervi). 19, 16.

c) = *praeter:* quod contra interdictum eloqui id (nomen) ausus foret. 1, 5. ↑ contra naturam est in pedes procedere nascentes. 1, 65. ↑ contra naturam aquatilium soli linguas suas movent (delphines). 12, 4. ↑ ne quid videamur dicendi licentia contra fidem adrogasse. 45, 8.

contraho: a) *propr.:* ea (herba Sardonia) si edulio fuerit nescientibus, nervos contrahit. 4, 4. ↑ ut contractus nonagenarius numerus in tres menses per tricenos dies scinderetur. 1, 42.

b) *transl.:* Arabes sarmentis eius (myrrhae) ignes fovent, quorum fumo satis noxio ... insanabiles morbos

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

contrahunt. 33, 10. ↑ clausae ... subita formidine vitia contrahunt abortiva (conchae). 53, 25.

contrarius: a) *propr.:* contraria inter se promunturia. 10, 22. ↑ pilus in contrarium versus. 52, 36.

b) *transl.:* = *diversus, repugnans:* unde et contraria est labes ambulantibus (camelis Bactr.). 49, 9. ↑ qui contrarium sentiunt. 18, 2.

contraversum: apud plurimos (Thraces) luctuosa sunt puerperia, denique recens natum fletu parens excipit: contraversum *(Mela 2,2,3: funera contra festa sunt)* laeta sunt funera. 10, 3.

contraversus: Africa ... promunturio Apollinis Sardiniae contraversa (controuersa LMGAP[1], controuerso *Dic.*). 27, 1. ↑ aquae caelesti vertigine mutant qualitatem, quamvis contraversa (controuersa CSAP) siderum disciplina. 29, 3.

contribuo: partitiones quae specialiter antea seiugabantur, Macedonum nomini contributae factae sunt corpus unum. 9, 1.

controversus: quo inpensius controversi (*ll. cum. Ammiano 22, 15, 7:* reluctante spiritu controuerso, contrauersi *vulgo*) spiritus repugnaverint, eo excelsius sublimari in altitudinis vertices repercussam celeritatem. 32, 10.

contueor: a) *propr.:* saepti a venantibus obtutu terram contuentur (leones). 27, 20. ↑ contentis oculis orbem candentissimi sideris contuentur (tuentur S, intuentur A). 52, 25.

absol.: feminae, quibus munus est necessitatis huius (i. e. menstruorum), quamdiu sint in sua lege, non innocentibus oculis contuentur (contuetur NHSA). 1, 57. ↑ raro in adversum contuentur (angues), nec frustra, cum oculos non in fronte habeant, sed in temporibus. 27, 35.

b) *transl.:* (insula) quae Lusitaniam contuetur *(Plin. 4, 120: sunt qui aliam esse eam et contra Lusitaniam arbitrentur).* 23, 12. ↑ interiora Iudaeae occidentem quae contuentur (continentur R, continent C) Esseni tenent. 35, 9.

contumaciter: contumaciter scalpturis resistens (lychnites). 52, 60 (63).

contumeliosus: contumeliosa dissensio privigni Neronis (*Plin. 7, 149: —us pr. N. secessus).* 1, 49.

conubium: (perdices) dimicantur circa conubium. 7, 30.

conus: phoenix avis ... capite honorato in conum (coma R, crista C[2], *inc.* C[1]) plumis extantibus. 33, 11.

convalesco: receptis in se aliquot amnibus convalescit (Euphrates). 37, 1. ↑ cum gustavere (ursi) mandragorae mala, moriuntur: sed eunt obviam, ne malum in perniciem convalescat et formicas vorant. 26, 8. ↑ quem anguem (boam) ad inmensam molem ferunt convalescere (conuescere H[a], coalescere A). 2, 33.

convallis: Peneus ... praeter Ossam Olympumque decurrens collibus dextra laevaque molliter curvis nemorosis convallibus *(Plin. 4,30: nemorosa convalle)* Thessalica facit Tempe. 8, 2.

conveho: Cottonare ..., ad quam monoxylis lyntribus piper convehunt. 54, 8.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

convena: serpentes undique gentium convenae. 47, 2. ↑ stipatus convenis (conuenit R) aquis luctatur cum montis Tauri obiectu (Euphrates). 37, 1.

convenio: a) *propr.:* de Arethusa et Alpheo verum est hactenus, quod conveniunt fons et amnis. 5,16. ↑ morsus eius (crocodili) horribili tenacitate conveniunt *(cf. Sol. 13, 2).* 32, 22. ↑ armenta ... properato convenire (conueniret G). 17, 8. ↑ (aves) undiqueversum ... ad regiam Memnonis convenire (*haec omnia om.* N, conuenirent R). 40, 19.

b) *transl.:* mensurae ratio bifariam convenit (conuenerit S, conueniens R, coit H). 1, 93.

inpers.: convenit inter omnes corda primum ex universa formari carne. 1, 62. ↑ a gubernatore Aeneae appellatum Palinurum ... inter omnes perspicue convenit (i. o. p. c. *om.* P^1L^2). 2, 13.

convento: externos in ea (plaga) plurimos conventasse (conuenisse M) argumentum de urbibus et locis dabimus. 27, 7.

conventus: (fiber) animal morsu potentissimum, adeo ut cum hominem invaserit, conventum dentium non prius laxet quam concrepuisse persenserit fracta ossa. (*cf. Sol. 32, 22.*) 13, 2.

conversatio: ne indicium loci conversatio frequens (*Plin. 10, 100: ne cui frequentior conversatio suspecta sit)* faciat. 7, 29. ↑ multis ... mensibus descivit (delphin) a solita conversatione. 12, 9.

conversio: cum huius (avis phoen.) vita magni anni fieri conversionem (conuersione 8. 154, conuersationem *permulti codd. minoris pretii,* cumuersationem 94.) rata fides est inter auctores. 33, 13.

convivium: Pelium autem nuptiale convivium Thetidis atque Pelei in tantum notitiae optulit. 8, 4. ↑ sacellum Herculi in Boario foro est, in quo argumenta et convivii (conuiuiae N^1S, conuiae H, conuiuia RC) et maiestatis ipsius remanent. 1, 10. ↑ Pindarum lyricum e convivii (conuii CS, conuiuio A) loco ... forinsecus Castor et Pollux vocaverunt. 1, 120.

convolo: manifestum sane est in septemtrionalem plagam hieme grues frequentissimas convolare (non uolare R). 10, 12.

copia: a) = *multitudo vel abundantia:* liber est ad conpendium praeparatus ... ita moderate repressus, ut nec prodiga sit in eo copia nec damnosa concinnitas. praef. 2. ↑ Pachyno multa thynnorum inest copia. 5, 6. ↑ (flumina), quorum tanta copia ibi confluit, ut naturam maris vertant. *(Plin. 6, 51: magnitudine haut dubie influentium amnium victo sale).* 19, 4. ↑ seu quod in ea parte orbis et fontium et fluminum copia (copiosa P^1) sit effusior. 23, 18. ↑ tanta ibi huiusce venae (salis) copia est, ut tecta faciant e salinis. 28, 1. ↑ inter quae incendia iugis aestus draconum magna copia. 30, 15. ↑ cum ... propensior copia (aquarum) (scopia M) diuturno umore culturam moretur. 32, 14. ↑ in Perside lapidum tanta copia est tantaque diversitas, ut ... 37, 11. ↑ (Thessalia), ubi serpentium immanis copia est. 40, 27. ↑ avium magna copia. 56, 18. ↑ inmemores praesentis co-

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

piae eunt (lupi) quaesitum quam reliquerint satietatem. 2, 37. ↑ ut taceam metallorum largam variamque copiam. 22, 11 (19). ↑ nulli (plagae) posthabenda frugis et soli copia (frugum copia et soli (sole A) ubere SAP[1]). 23, 1. ↑ Chryse et Argyre adeo fecundae copia metallorum, ut . . . *(Plin. 6, 80: fertiles metallis).* 52, 17. ↑ (India) diu etiam credita est tertia pars esse terrarum. nec mirum sit vel de hominum vel de urbium copia. 52, 4. ↑ bestiae, quarum e multitudine et copia (e copia SA, *om.* P) vel particulam persequemur. 52, 34.

b) = *facultas:* Perdiccae primo data copia amplissimae potestatis indupiscundae. 9, 17.

c) plur. = *milites:* Bosphoros Thracius, qua Darius copias transportavit. 12, 2. ↑ ibi copias Darii fudit (Alex.). 46, 1.

copiosus: a) *absol.:* in eo latere et herba euphorbea copiosa. 24, 9.

b) *c. genet.:* piscium copiosus est (lacus). 5, 3. ↑ ager Creticus silvestrium caprarum copiosus est. 11, 11.

c. abl.: gens . . . copiosa inmanibus feris. 17, 4. ↑ [Tyle larga et diutina Pomona copiosa est. 22, 17. Mo. app. p. 219, 25.] ↑ Baleares . . . usque ad eversionem frugum cuniculis animalibus quondam copiosae. 23, 12. ↑ Astacanorum gens . . . vitium vero et arborum universarum . . . proventibus copiosissima. *(Plin. 6, 79: gentem vitis . . . pomorumque . . . fertilem.)* 52, 24.

copulo: (ursi) apti amplexibus mutuis velut humanis coniugationibus copulantur. 26, 3.

coquo: non coquunt ibi (in Hispania) sales, sed effodiunt. 23, 4.

cor: quae (urbs) quod in cordis faciem sita sit, dicta Cardia est. 10, 20. ↑ corda primum ex universa formari carne. 1, 62.

corax: corax habet praesidium ad medellam natura manum porrigente. 40, 24. ↑ (chamaeleon) impetibilis est coraci. ibid. *(Plin. 8, 101: corvus).*

corculum: nec nisi in corculo (coriculo N, ruriculo H) pauxillum sanguinis deprehenditur. 40, 23.

corium: iidem coriis piscium vestiuntur. 54, 11.

corniculans: macula, quae dextero lateri eius (Apis) ingenita corniculantis (corniculantibus H, corniculatae *myth.* (*cf.* Mo. p. XXVI) *et schol. Luc.; Plin. 8, 184: candicans macula cornibus lunae crescere incipientis.*) lunae refert faciem. 32, 17.

corniculum: cerastae praeferunt quadrigemina cornicula (—lum H[a]). 27, 28. ↑ quod de fronte eius (Buceph.) quaedam corniculorum minae protuberabant. 45, 8.

cornu: a) *propr.:* in naribus (rhinoc.) cornu unicum et repandum. 30, 21. ↑ cornu e media fronte eius (monoc.) protenditur. 52, 40. ↑ ita tortuosus est et inflexus (lapis), ut effigiem reddat cornus (cornu RCH, *Plin. 37, 167: arietini cornus effigiem reddens.*) arietini. 27, 46. ↑ illic et lapis legitur, Hammonis vocant cornum (cornu RCNH) ibid. ↑ numerosiora non possunt fieri cornua, possunt crassiora. 19, 13. ↑ istis porro quos uros dicimus taurina cornua in tantum modum protenduntur, ut . . . 20, 5. ↑ si recta ad

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

pastus ora dirigant, officiunt prona ad humum cornua (c. et obnixa SAP *contra Melam*). 29, 8. ↑ cornua autem ita multiplici flexu in se recurrentia. 40, 10. ↑ si quando tauros adoriuntur (ursi), sciunt quibus potissimum partibus immorentur nec aliud quam cornua aut nares petunt (c. a. n. p. *om.* S): cornua, ut pondere defetigent. 26, 9. ↑ eale . . . praeferens cornua ultra cubitalem modum longa *(Plin. 8, 73: maiora cubitalibus cornua habens.)* ad obsequium cuius velit motus accommodata. 52, 35. ↑ hi quoque (Indici tauri) circumferunt cornua flexibilitate qua volunt. 52, 36. ↑ (parandrus) ramosis cornibus. 30, 25. ↑ tragopan . . . avis . . . cornibus arietinis *(Plin. 10, 136: tragopana . . . cornua in temporibus curvata habentem)* praeferens armatum caput. 30, 29. ↑ [de lapide cornu Hammonis (ammonis c. H) Mo. app. rubr. p. 227, cap. 27 n.] ↑ e cornibus quod dextrum fuerit efficacius est ad medellam. 19, 12.

b) *transl.=promunturium:* circa extimum Syrtium cornum (*sic* MS AP, —nu RCNH, quorum LG) Bernicem civitatem adluit Lethon amnis. 27, 54. ↑ (Italia) in cornua duo *(Mela 2, 4, 1: i. d. c.)* scinditur. 2, 21. ↑ in altero cornu eiusdem litoris . . . alterum oppidum . . . Rhodii extruxerunt. 40, 18.

cornutus: (simiae) tristes sunt cornuto et cavo sidere *(Plin. 8, 215: luna cava)*. 27, 57.

corocotta: in Aethiopiae parte coit cum leaena, unde nascitur monstrum: corocottae (corocott(a)e RC[b] SP, corotte C[a], corocot(a)e LMG, corococt(a)e NA, chorococta *Dic.*, crocote H) nomen est. 27, 26. ↑ [de corocotta (corocota LM, corococta P, corcotia S, corocotia N, corocotica A, crocote H) Mo. app. rubr. p. 226, cap. 27g.]

corona: a) *propr.:* Lygdamus . . . primus ex Olympico certamine pancratii coronam reportavit. 1, 74. ↑ Polymestor Milesius puer . . . victor in stadio meruit coronam. 1, 97. ↑ (M. Sergius) Cannensi quoque proelio . . . solus accepit coronam. 1, 105. ↑ a Trasimenno Trebia Ticinoque coronas civicas *(Plin. 7, 106: civicas* solum) rettulit. ibid. ↑ (L. Sicinius Dentatus) in phaleris hastis puris armillis coronis CCCXII dona meruit. 1, 103.

b) *transl.:* orarum extimis corona *(Plin. 37, 129: purpura semper coronatus)* crocea (cor. croc. RCN MSAP, corocrocea LG, croco congruit H) velut e liquido renitente. 33, 22.

corporo: (umor), qui constrictus vi caloris velut in aestivam glaciem corporatur (in glaciem coit SAP[2]). 47, 1. ↑ putant glaciem coire et in crystallum corporari. 15, 31.

corpulentia: prester (serpens) quem percussit, distenditur enormique corpulentia necatur extuberatus. 27, 32.

corpus: a) *propr.: de hominibus:* corpus morbidum *(Plin. 7, 149: tot ancipites morbi corporis)*. 1, 49. ↑ Sophoclis tragici inhumatum corpus iacebat. 1, 118. ↑ reliquis corporis non sine maiestate quadam decoris (Alex.). 9, 20. ↑ Psylli . . . contra noxium virus muniti incredibili corporis firmitate. 27, 41. ↑

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

obsessis . . . officiis mentis et corporis. 32, 36. ↑ nulla vel animi cura vel corporis (uelamini (–minis H, –mina R) cura corporis (–ri H) RCNH). 33, 17. ↑ Cassius mons . . ., cuius e vertice . . . brevi corporis circumactu *(Plin. 5, 80: br. circ. corp.)* . . . illinc nox hinc dies cernitur. 36, 3. ↑ humanum corpus (cadauer Q^2AF^v *et permulti codd. minoris pretii*) repertum cubitum trium atque triginta. 1, 91. ↑ M. Sergius . . . adverso corpore ter et vicies vulneratus. 1, 104. ↑ duas captas (feminas) tam hirto atque aspero corpore *(Plin. 6, 200: Hanno . . . prodidit . . . hirta feminarum corpora)*. 56, 12. ↑ qui corporum formas aemulantur. praef. 7. ↑ hyaena inquisitione corporum sepultorum busta eruit. 27, 24. ↑ ergo inde homines corporum *(Plin. 6, 88: ipsos vero excedere hominum magnitudinem)* magnitudine omnes homines (corp. magn. omn. hom. *om.* N) antecedunt. 53, 11. ↑ corpora (*sic reliqui cum Mela 2, 1, 9.*, cadauera SA) ipsa dentibus lancinare. 15, 13. ↑ quo (serico) ostendere potius corpora quam vestire. 50, 3. ↑ sunt qui . . . hirti corpora. 52, 32. ↑ pudoris disciplinam etiam inter defuncta corpora natura discrevit. 1, 95. ↑ insula Ligea appellata ab eiecto ibi corpore Sirenis ita nominatae. 2, 9. ↑ ossa etiam nunc ferunt detegi ad instar quae sunt e corporibus humanis sed modo grandiora. 9, 7. ↑ sicut ergo in corporibus nostris commercia sunt spiritalia, ita in profundis Oceani nares quasdam mundi constitutas. 23, 21.

de bestiis: (animal) bonacum . . ., cui taurinum caput ac deinceps corpus omne (omn. corp. G), tantum iuba equina *(Plin. 8, 40: feram . . . equina iuba, cetera tauro similem)*. 40, 10. ↑ (chamael.) corpus aspeum cute, qualem in crocodilis deprehendimus (*Plin. 8, 121: corpus asperum ceu crocodilo*). 40, 21. ↑ (chamael.) corpus paene sine carne. 40, 23. ↑ phalangium araneae genus est: si nisum quaeras, nulla vis corporis *(Plin. 11, 79: corpus exiguum)*. 11, 13. ↑ pantherae absconditis capitibus quae corporis reliqua sunt spectanda praebent. 17, 9. ↑ (hyaena), cui cum spina riget collum continua unitate flectique non quit nisi toto corporis circumactu *(Plin. 8, 105: circumactu totius corporis)*. 27, 23. ↑ cerastae . . . reliqua corporis *(Plin. 8, 85: reliquo corpore occultato)* de industria harenis tegunt. 27, 28. ↑ media corporis parte serpit (basiliscus). 27, 52. ↑ mantichora . . . corpore leonino *(Plin. 8, 75: corpore leonis)*. 52, 37. ↑ monoceros . . . equino corpore *(Plin. 8, 76: reliquo corpore equo similem)*. 52, 39. ↑ (leones) gradientes mucrones unguium vaginis corporum *(Plin. 8, 41: corporis)* claudunt. 27, 19. ↑ plurimum se aquilonibus credunt (coturnices), ut corpora pinguiuscula *(Plin. 10, 66: propter pondus corporum)* atque eo tarda facilius provehat siccior et vehementior spiritus. 11, 21.

de rebus: lacus, quo perfusa corpora velut olivo nitescunt. 30, 11. ↑ ita se iunctis corporibus adnectens (catochites lapis). 3, 4. ↑ mundum . . . ex variis elemento-

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

rum corporibus conglobatum. 23, 20.

b) *transl.* = *unitas vel totum (opp. partes)*: adplicita tabe diducitur paulo ante corpus unum. 1, 56. ↑ partitiones quae specialiter antea seiugabantur, Macedonum nomini contributae factae sunt corpus unum (un. corp. H). 9, 1. ↑ non coibunt in corpus unum latex vineus et latex aquae. 5, 16.

corpusculum: a) *propr.*: plane si corpusculum in marem figuretur, melior est color gravidis. 1, 63.

b) *transl.*: [corpusculum sententia mea digestum ut nosceres misi. praef. spur. Mo. app. p. 217, 14.]

corripio: ferrum robigo corripiet (*Plin. 7, 64: ferrum robigo protinus corripit*). 1, 55. ↑ visu obducto pronum est eas (simias) corripi (capi SA). 27, 56.

corrogo: proximorum corrogatis coetibus (coet. corrog. SA). 15, 13.

corrumpo: (basiliscus) ipsas etiam corrumpit auras (aur. corr. H). 27, 51. ↑ ne polluti usu eius (auri) avaritia corrumpant (corrumpunt NG) aequitatem. 54, 14. ↑ (Iordanis (!) amnis) in Asphaltiten lacum mersus stagno corrumpitur. 35, 1. ↑ ne offensum decus (smaragdi) imaginum lacunis corrumperetur. 15, 24.

part. corruptus: corruptam (— ta NSP) degeneri successione subolem nostri temporis per nascentum detrimenta decus veteris pulchritudinis perdidisse. 1, 87. ↑ [opusculum ... nunc exemplaribus corruptis quae damnata sunt quasi probata circumferunt. praef. spur. Mo. app. p. 217, 10.]

corruptela: omnibus tempestatibus a corruptelis aurarum vindicatur quidquid ibi semel est deo consecratum. 8, 6.

cortex (*fem.* 35, 6): (bals.) cortex (corter [H]) tertium (locum obtinet). 35, 6. ↑ elicitus corticis vulnere vilior iudicatur (sudor myrrhae). 33, 9. ↑ [arbor ... hiulco cortice et admodum reticulato dehiscentibus venis. 52, 52. Mo. app. p. 221, 9.] ↑ in sola (ipso SA) cortice artifici plaga vulneratur (bals.). 35, 6.

corticosus: rude primum nascitur (sucinum) et corticosum (*Plin. 37, 46: pineo cortice inhaerente ... advehi rude*). 20, 12.

cortina: solum certe beatum cortina Aglaum iudicavit. 1, 127.

corus: omne illud mare ... navigabile, cori tamen flatibus (*Plin. 6, 175: navigandum coro*). 56, 6.

coruscatio: si repente micaverit coruscatio (*Plin. 9, 108: si fulguret*), intempestivo metu conprimuntur (conchae). 53, 25.

corusco: anthracias coruscat velut scintillantibus stellis. 37, 24. ↑ et cyaneus (smaragdus) e Scythia est, optimus si caerulo coruscabit (coruscauit RC). 15, 28.

corylus: [(fructus) qui primus erumpit velut corylorum fimbria, dicitur piper longum. 52, 51. Mo. app. p. 221, 2.]

costa: mensura quoque veracibus libris continetur, scilicet quod costarum longitudo excesserit pedes quadraginta. 34, 3.

cotidie: quamquam existant qui

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

putent non cotidie ibi solem . . . exoriri. 16, 3.

coturnix: in hac (Ortygia insula) primum visae coturnices aves, quas ortygas Graeci vocant. 11, 20. ↑ [in ea coturnices (aues coturnices *ad cap.* 11 b. A, et aues coturnices *ad cap.* 11 b. P, *om.* H) Mo. app. rubr. p. 224, cap. 11, 19 b.]

crassitudo: quod in crassitudinem (crassum SA) extuberatur despectui est *(Plin. 12, 91: vilissimum quod radicibus proximum).* 30, 30. ↑ [quod in crassitudinem extuberatum sit, inutilius habetur. 33, 10. Mo. app. p. 220, 18. ↑ arbor est plerumque tenuis et frequentior vimine raro, in crassitudinem codicis extuberata. 52, 52. Mo. app. p. 221, 8.]

crassus: quae palustria sunt, harundinem creant ita crassam, ut fissis internodiis lembi vice vectitet navigantes. 52, 48. ↑ numerosiora non possunt fieri cornua, possunt crassiora (grassiora L). 19, 13. ↑ et molochiten Arabs invenit, virentem crassius *(Plin. 37, 114: spissius viret et crassius quam zmaragdus)* quam smaragdus. 33, 20.

crater: in Aetnae vertice hiatus duo sunt, crateres (cateres G, crateses *Dic.,* crateras P^2) nominati. 5, 9.

crates: Tritannum gladiatorem . . . et rectis et transversis nervis non modo crate pectoris, sed et manibus cancellatis et brachiis. 1, 75. ↑ (Diomedeae aves) surculis inversum superpositis imitantur texta cratium (gratiam L). 2, 47. ↑ bubulis utribus contabulatas crates (cratis 8, crate 60^1. 62, cartes S, cratas 10, graes 99, traces 13, rates 79, eratas uel crates 81) superponunt *(Plin. 6, 176: bubulos utres binos insternentes ponte.).* 56, 8.

creber: nusquam . . . tam crebras (crebra S) urbium demersiones quam in Asia. 40, 5.

credo: a) = *tradere:* plurimum se aquilonibus credunt (coturnices). 11, 21. ↑ delphina puer fragmentis panis primo inlexit, et in tantum consuetudo valuit, ut alendum se etiam manui ipsius crederet. 12, 7. ↑ inventus dignior non fuit, cui praecipuae religionis crederetur ministerium. 1, 115.

b) = *putare vel existimare:* Beli ibi Jovis templum, quem inventorem caelestis disciplinae tradidit etiam ipsa religio, quae deum credit (credidit Q^a). 56, 3. ↑ Agrigentina etiam regio frequens est equorum sepulcris, quod munus supremitatis meritis datum credimus (creditur SAP). 45, 11. ↑ (victos mares) credunt *(Plin. 10, 100: aiunt)* feminarum vice venerem sustinere. 7, 30. ↑ hoc inde accidere credunt *(Plin. 9, 50: id accidere existimatur).* 12, 13. ↑ apud quos (Hyperb.) mundi cardines esse credunt *(Plin. 4, 89: ibi creduntur esse c. m.)* et extimos siderum ambitus. 16, 3. ↑ Blemyas credunt truncos nasci parte qua caput est. 31, 5. ↑ in cuius recessu intimo Typhonis gigantis cubile positum qui volunt credunt (accolae crediderunt SAP^2). 38, 8. ↑ lacus, in quo resedisse credunt delicias Herculi (*sic*), Hylan puerum. 42, 2. ↑ (Argaeum montem) indidem populi habitari deo credunt. 45, 4. ↑ incredibile memoratu, ut tam brevi curriculo natura tam dissonam faciat varietatem idque qui per-

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

contari velit tenebris, inesse fluori illi aeternam facem credat. 29, 2. ↑ et Cyrum et Scipionem consuetudine credamus (credimus H) profecisse. 1, 108. ↑ populum istum callere arte sagittaria credere possumus vel de Philocteta. 8, 7. ↑ Hermum fluctibus aureis aestuasse antiquitas credidit (*sic* LMGP, credit RCNHSA). 40, 15. ↑ (saxa) quibus oppugnandum impetitum caelum crediderunt. 9, 7. ↑ scopulus eminet, in quem transfiguratam Ulixis navem crediderunt (*Plin. 4, 53: fabula est*). 11, 2. ↑ palus est quam Triton amnis influit, ubi speculatam se artium deam crediderunt. 27, 43. ↑ hunc (Laxaten) eundem esse Tanain exercitus Alexandri Magni crediderunt (*Plin. 6, 49: putavere*). 49, 5.

(Antandrum saxum) visentibus procul caprae simile creditur. 11, 2. ↑ (ceraunium) adversum vim fulgurum creditur opitulari. 23, 9. ↑ in Liguria ... lapidarios campos, quod ibi eo (Herc.) dimicante creduntur pluvisse saxa. 2, 6. ↑ tantis agminibus extollitur (Nilus) inter obiecta rupium, ut ruere potius quam manare credatur (credeatur M). 32, 7 ↑ pretium operae est scire longius, ne Padaneae silvae credantur lapidem (sucinum) flevisse. 20, 9. ↑ par est Romam septimae olympiadis anno primo credi conditam. 1, 30. ↑ Albani ..., qui posteros se Iasonis credi volunt. 15, 5. ↑ quo factum, ut Aeolus rex ventorum crederetur (cederetur C[a]). 6, 3. ↑ ita tamen et ipse (Alex.) egit, ut deo genitus crederetur. 9, 18. ↑ Taprobanem insulam ... diu orbem alterum putaverunt et quidem quem habitare Antichthones crederentur (*sic reliqui et Dic.*, crederent *HG, crederetur P[1]). 53, 1. ↑ (India) diu etiam credita est tertia pars esse terrarum. 52, 4. ↑ fabulae erant Hyperborei et rumor irritus, si quae illinc ad nos usque fluxerunt, temere forent credita. 16, 1.

ex cuius vocabuli argumento lascivienti famae creditur (cr. lib. patr. lasc. fam. fem. A) Liberum femine natum. 52, 16.

cremo: nisi odore cremati storacis occurant. 33, 10.

creo: a) *propr.* = *generare: de hominibus:* Iphicles Iolaum creat. 1, 61.

de bestiis: hi (leones) quos creant (*Plin. 8, 42 generavere*) pardi in plebe remanent iubarum inopes. 27, 13. ↑ unde evenit, ut praecipitata fecunditas (ursarum) informes creet partus. 26, 4.

de natura: [nam cum prima foret rebus natura creandis (*coniecit, non legit Salmasius (cf. eiusdem prolegg. in Sol.)*, ferundis *Baehrens*, profundis *libri*) | in foedus conexa suum. Pont. 8. Mo. app. p. 234.]

de locis: solitudo inaccessa, quae basiliscum creat (*Plin. 8, 78: generat*). 27, 50. ↑ praeter odores, quos creat plurimos, sola tus mittit (Arabia). 33, 5. ↑ (Tylos insula) oleam creat. 52, 49. ↑ quae palustria sunt, harundinem creant ... crassam. 52, 48.

b) *transl.* = *eligere:* Caesar Augustus est consul creatus (cons. cr. est HA). 1, 32. ↑ decemviri creati anno trecentesimo secundo. 1, 31.

crepito: cui (sali) si liquor aquae proximaverit, crepitat veluti torreatur. 5, 18. ↑ sonum quod (*sic* RCN

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

HLM, quo GSAP *cum Isidoro 12, 7, 16)* crepitant oris potius quam vocis esse (ferunt). 40, 25.

crepitus: studium musicum inde coeptum, cum Idaei dactyli modulos crepitu ac tinnitu aeris deprehensos in versificum ordinem transtulissent. 11, 6. ↑ aëtites . . . alterum lapidem intrinsecus cohibens, cuius crepitu (trepitus honorus S, strepitu sonorus A) sonorus est cum movetur. 37, 14.

cresco: a) *propr.:* hoc genus canes crescunt (crecit G) ad formam amplissimam. 15, 7. ↑ Caspii maris fauces . . . mirum in modum maciantur imbribus, crescunt aestibus. 15, 18. ↑ (cornua) castratis numquam crescunt. 19, 14. ↑ hominis incremento pigmenti notae crescunt. 22, 12 (20). ↑ corda . . . in diem quintum et sexagesimum crescere (cescere 92), dein minui. 1, 62. ↑ quo crescentis (—tes SA) Nili aquae non possint pervenire. 32, 23. ↑ Euthymenis filium crevisse *(Plin. 7, 76: Euth. fil. in tria cubita triennio adcrevisse)* in triennio tria cubita sublimitatis. 1, 92.

b) *transl.:* numero caedium honor crescit. 15, 15.

crimen: matrum crimina plectebantur interitu parvulorum. 27, 42.

criminor: Toranius id vel praecipue quod emptor criminabatur pretiosius probavit. 1, 85.

crinis: a) *propr.:* plurimis (Arab.) crinis intonsus *(Plin. 6, 162: Arab. mitrati degunt aut intonso crine)*. 33, 16. ↑ Archelaus . . . crinem (crines P) tonsus est. 9, 15. ↑ Albani . . . albo crine nascuntur. 15, 5. ↑ iuxta viros ac feminas taedet crinium *(Plin. 6, 35: capillus iuxta feminis virisque in probro existimatur)*. 17, 1. ↑ crines (—nis N) fuco inbuunt. 53, 11. ↑ fucatis in caerulum crinibus (criminibus N). 15, 3.

transl.: Veneris crinis (—nes NLSAP) nitet nigro, internis ductibus ostentans ruforum crinium similitudinem (*Plin. 37, 184: speciem rufi crinis*). 37, 20. ↑ [(de) crine (—nes NSA, —nis H) Veneris. Mo. app. rubr. p. 229, cap. 37 r.].

crispus: breviores (leones) et iubis crispi (scrispi 131[a], scripsi 59, * cripis 123[a], crispis 41. 102. 117. 123[b]. 126. 130. 150A) plerumque ignavi sunt et inbelles (*Plin. 8, 46: leonum duo genera, compactile et breve crispioribus iubis*). 27, 13. ↑ folium (myrrh.) crispius (cripius S) licet, olivae tamen simile. 33, 10.

crista: delphinum genus . . ., quorum dorsa serratas habent cristas (*Plin. 8, 91: quorum dorso . . . cultellata inest pinna*). 32, 26.

cristatus: phoenix avis . . . cristatis faucibus. 33, 11.

croceus: gemma . . . adeo iucunda, ut languentes intrinsecus stellas et sub nubilo renidentes perfundat color croceus (*sic* RCHSA, croceo colore perfundat LMGP, color croceus *et plura om.* N) (*Plin. 37, 182: e melleo colore croco refulgentes*). 2, 43. ↑ Indis omnibus promissa caesaries, non sine fuco caerulei aut crocei coloris. 52, 18. ↑ orarum extimis corona crocea velut e liquido renitente (*v. etiam s. v.* corona). 33, 22.

crocodilus: *(crocodilli 24, 14):* crocodilus malum quadrupes et in terra et in flumine pariter valet. 32,

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

22. ↑ quibus diebus cum sacerdotibus quasdam crocodili (crocodilli — RCNA, crocodrill — H, corcodrill — *Dic. constanter* omnes) indutias habent nec attrectant lavantes. 32, 21. ↑ habitant in insula Nili homines forma perexigui, sed audacia usque eo pergit, ut crocodilis se offerant obvios. 32, 27. ↑ scinci ... crocodilis quidem similes. 32, 29. ↑ hi delphines crocodilos studio eliciunt ad natandum. 32, 26. ↑ hippopotamos et crocodilos (hippopotamus et crocodillus M) primus Romae M. Scaurus invexit. 32, 31. ↑ Bambotum crocodillis (corcodillis G, crocodrillis HA, crocodilis N) et hippopotamis refertum. 24, 14. ↑ Aegyptii canes e Nilo numquam nisi currentes lambitant, dum a crocodilis (*sic* N, crocodillis R^b CGSAP, corcodillis R^a(?) LM, corcodrillis H) insidias cavent. 15, 12. ↑ [de crocodillo (—drillo HA) Mo. app. rubr. p. 228, cap. 32 d.] ↑ (chamael.) corpus asperum cute, qualem in crocodilis deprehendimus. 40, 21.

crocum: circa Corycum Ciliciae crocum (crocrum S) plurimum optimumque. 38, 6. ↑ fetus terrae (Sic.) Centuripino croco vincitur. 5, 13. ↑ mons Lydiae Tmolus croco florentissimus. 40, 10.

crudelitas: Chalybes et Dahae in parte Asiaticae Scythiae crudelitate ab inmanissimis nihil discrepant. 15, 5.

cruentus: Marathon campus factus memorabilis opinione proelii cruentissimi (eruent — R). 7, 19.

cruor: sic utrimque fusus cruor *(Plin. 33, 116: permixto utriusque animalis sanguine)* terram imbuit. 25, 15. ↑ interemptorum cruorem (cruore RS) e vulneribus ipsis libunt. 15, 15. ↑ sed ubi admota fuerint cruore illo *(i. e. menstruorum)* polluta fila. 1, 56. ↑ haemorrhois (serpens) ... quicquid animae est evocat per cruorem. 27, 32.

crus: (cephi), quorum posteriores pedes crure et (*sic* RCNHMSA, crua et a LG crurae P) et vestigio humanos artus mentiuntur. 30, 20. ↑ chamaeleon ... facie qua lacertae, nisi crura recta et longiora ventri iungerentur. 40, 21. ↑ Himantopodes fluxis nisibus crurum *(Plin. 5, 46: loripedes)* serpunt potius quam incedunt. 31, 6. ↑ concepta femina gestantis vultum pallore inficit, crura quoque praepedit languida tarditate. 1, 63. ↑ pedes (eleph.) nodis ligant (dracones), ut laqueatis cruribus inpediant gradiendi facultatem. 25, 11. ↑ brevior (rhinoc.) cruribus *(Plin. 8, 71: crura multo breviora)*. 30, 21. ↑ legimus monocolos quoque ibi nasci singulis cruribus et singulari pernicitate. 52, 29. ↑ leucocrota ... pectore ac cruribus leonis. 52, 34. ↑ aqua crurum (—ru [H]) tenus pervenit. 5, 4.

crystallinus: alectoria ... lapis specie crystallina *(Plin. 37, 144: cryst. spec.)*. 1, 77. ↑ (paederos) crystallinum lucet *(Plin. 37, 129: coeunt quippe in tralucidam cyristallum viridis suo modo aer simulque purpurae et quidam vini aurei nitor)*. 33, 22.

crystallus: istic et crystallus. 15, 29. ↑ eximius (adamas) in quodam crystalli genere invenitur. 52, 54 (57). ↑ Livia Augusti ad magnitudinem CL librarum ... cry-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

stallum dedicavit. 15, 31. ↑ Glaesaria dat crystallum. 20, 9. ↑ (Arabs) invenit et iridem in mari Rubro, sicut crystallum (crytallum N) sexangulatam. 33, 20. ↑ (berylli) qui crystallis (cristalli HP[2], cry (*vel* i) stallo SAP[1]) similes capillamentis intercurrentibus obscurantur *(Plin. 37, 77: crystallo similes)*. 52, 63 (66). ↑ putant glaciem coire et in crystallum corporari. 15, 31. ↑ [de crystallo Mo. app. rubr. p. 225, cap. 15 f.]

cubile: in cuius recessu intimo Typhonis gigantis cubile positum... credunt. 38, 8.

cubitalis: eale . . . praeferens cornua ultra cubitalem modum longa (*v. etiam s. v. cornu*). 52, 35.

cubitum: Orestis suprema, cuius ossa . . . discimus implesse longitudinem cubitorum septem. 1, 90. ↑ humanum corpus repertum cubitum (cubituum R. 45, gubituum [R], cubitorum C *et permulti codd. pretii minoris,* gubitorum 63) trium atque triginta. 1, 91. ↑ hydri marini egrediuntur vicenum cubitum (*Plin. 6, 98: vicenum cubitorum*) longitudinem. 54, 6. ↑ Euthymenis filium crevisse in triennio tria cubita sublimitatis (*v. etiam s. v.* cresco). 1, 92. ↑ hi (vermes) bina habent brachia longitudinis cubita non minus sena (cubitorum n. m. senorum *Dic.,* n. m. cubita sena SAP, *Plin. 9, 46: LX cubitorum*). 52, 41. ↑ maximos eius (Nili) exitus cubitis duodeviginti consurgere. 32, 15. ↑ maxima (myrrh.) extollitur ad quinque cubita (cubitos CH). 33, 10.

cubo: Gangavia insula . . . mittit animal quale alce, sed cuius suffragines ut elephantis flecti nequeunt: propterea non cubat (—bant RCNH *Dic.,* —bitat SAP[2]), cum dormiendum est. 20, 7.

cuiusce modi: quae fragmenta scalptoribus in usum insigniendae cuiusce *(Plin. 37, 60: nullam non duritiam ex facili cavantes)* modi gemmae expetuntur. 52, 56 (59). *(cf. Arch. X, 386.)*

cuiusmodi: cuiusmodi relicta fuerint (exta), eiusmodi reperiuntur. 8, 6.

culmen: (hirundines) lapsura non petunt culmina (lapsuram n. p. calumniam S). 10, 19. ↑ pauxilla aedes ignobiliter ad culmen (culmō 154, *om.* 71. 133. 148[1]) fastigata *(Plin. 6, 204: in ea aediculam esse tantum lapide exstructam)*. 56, 16.

culmus: sirpe (herba) . . . cuius e culmo exudat aestatis tempore pingue roscidum. 27, 48.

culpa: qui reus est vel levis culpae, . . . divinitus submovetur. 35, 11. ↑ inter utramque culpam factu optimum est amborum temporum statum persequi. 38, 1.

cultellulus: aut vitro aut cultellulis (cultellis [H] *cum Plinio 12, 115: osseisve cultellis*) osseis . . . artifici plaga vulneratur (bals.). 35, 6.

cultor: aedem etiam, quae Saturni aerarium fertur, comites eius condiderunt in honorem Saturni, quem cultorem (—res R) regionis illius cognoverant extitisse. 1, 12.

cultura: culturae student universi *(Plin. 6, 91: agros diligenter coli)*. 53, 19. ↑ cum . . . propensior copia (aquae Nili) diuturno umore culturam (—ra M) moretur. 32, 14.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

cultus: a) *propr.:* habitatus ante, ut indicat loci facies quondam cultu (—tum M) exercita. 24, 11.

b) *transl.: de vitae ratione:* Arabes ... diversis et moribus vivunt et cultibus. 33, 16.

de ornatu: [qui student cultui, dentibus (cultu videntibus S) mari nantium belvarum insigniunt ensium capulos. 22, 5. Mo. app. p. 218, 25.] ↑ cultu rex dissimili a ceteris vestitur syrmate. 53, 17.

quod (templum) cum postmodum ad cultum augustiorem Ephesii reformarent. 40, 5.

= *studium:* cultus praecipuus in gemmis. 52, 19.

= *veneratio:* Therapne unde primum cultus Dianae. 7, 8. ↑ Asteria a cultu (cultura) Apollinis. 11, 19.

cum *praepos. (cum quibus 40, 6. quibuscum 55, 1.):* a) *societatem significans; idem quod valet* et: *de hominibus:* Pindarum lyricum e convivii loco, cui imminebat ruina, ne cum ceteris interiret, forinsecus Castor et Pollux vocaverunt. 1, 120. ↑ Sicaniae ... Sicanus rex nomen dedit, advectus cum amplissima Hiberorum manu. 5, 7. ↑ (Deucalion), qui solus cum domus suae familia morti publicae superfuerat. 9, 11. ↑ densissima hic populorum frequentia cum Parthis legem placiti ab exordio moris incorrupta custodit disciplina. 49, 7. ↑ stupuisse scilicet regem pecuniam quae capta cum ipso erat (erat cum ipso A). 53, 9. ↑ [Macedonia | cum regibus. Mo. app. rubr. p. 224, cap. 9 b.]

legimus Cn. Pompeium Eutychidem feminam ... cum viginti eius liberis in theatro suo publicasse. 1, 52. ↑ ex istis rupibus Ino se cum Palaemone filio in profunda praecipitem iaculata auxit maris numina. 7, 17.

de bestiis: (cervi) acceptis canum latratibus secundo vento vias dirigunt, ut odor cum ipsis recedat. 19, 11. ↑ saltus eius quadrupedes ac serpentes ferae et cum his elephanti occupaverunt. 24, 10.

de rebus: Catillus ... cum omni fetu ver sacrum missus. 2, 8. ↑ Scylacea regio cum Scyllaeo oppido et Crateide flumine. 2, 22. ↑ ante Borysthenem Achillis insula est cum aede sacra. 19, 1. ↑ [quem (titulum) in exordio designaveram, scilicet Collectanea rerum memorabilium, cum his quae inprobavimus placuit oblitterari. praef. spur. Mo. app. p. 217, 20. ↑ Thracia | cum moribus gentium. Mo. app. rubr. p. 224, cap. 10 b. ↑ Assyria | [cum Media SAP] Mo. app. rubr. p. 230, cap. 46 b.]

secum: simulacrum, quod secum ex Sicilia advexerat. 2, 14. ↑ Choaspes ita dulcis est, ut Persici reges ... sibi ex eo pocula vindicaverint et cum eundum foret peregre, aquas eius secum vectitarent. 38, 4. ↑ occursantium aquarum agmina secum trahens (Rodanus). 2, 53. ↑ ulvas et purgamenta plurima secum trahens (Tigris). 37, 6.

historiae conditores Xanthus, Hecataeus, Herodotus, cum quibus Ephorus et Theopompus. 40, 6.

cum anima (serpentis) **simul** evanescit (dracontia lapis) duritie soluta. 30, 16.

tunc enim **una cum** Capitolio igni absumptus est (Sibyllae liber). 2, 17.

b) *vicissitudinem quandam significans:* coire: (hyaena) coit cum

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

leone. 27, 26. ↑ Indi ... religant canes feminas, ut cum his tigrides coeant. 15, 11.

conferre: [conlata igitur hac epistula cum ea, quae auspicium scriptionis facit. praef. spur. Mo. app. p. 217, 21.]

contendere: Cnosii ... primum ... apud se fruges satas audacter cum Atticis contendunt. 11, 10.

degere: (regna) porrecta ad terras Scytharum, quibuscum (cum *om.* [L] G Q S P[1]) concorditer degunt *(Plin. 6, 112: cum quibus).* 55, 1.

dimicare: Arimaspi cum his (grypibus) dimicant. 15, 23. ↑ rumor est militiam mundi dimicatam cum gigantibus. 9, 6.

facere: hic (hyacinthus) est qui sentit auras et cum caelo facit. 30, 33. ↑ cum huius (avis phoenic.) vita magni anni fieri conversionem. 33, 13.

gerere: bello, quod cum Oeensibus gestum est, difficultas haec dissoluta est. 29, 6.

habere: Amantes, qui commercium cum Trogodytis habent carbunculi gemmae. 28, 2. ↑ quibus diebus cum sacerdotibus quasdam crocodili indutias habent. 32, 21.

haerere: ita se iunctis corporibus adnectens (catochites lapis), ut cum ipso haereant quibus tangitur. 3, 4.

luctari: luctatur cum montis Tauri obiectu (Euphrates). 37, 1.

regnare: (Aeneas) cum Latino regnavit socia potestate. 2, 14.

rigere: (hyaena), cui cum spina riget collum continua unitate. 27, 23.

c) *modum significans:* in petitione magisterii equitum praelatus est ei (Aug.) Lepidus tribunus, cum quadam auspicantium coeptorum nota. 1, 49. ↑ (canis) viso elephanto notabiliter exultans beluam primum astu fatigavit, deinde cum summo spectantium horrore terrae adflixit. 15, 7. ↑ ut iacta ibi (in agr. Byzaceno) semina cum incremento centesimae frugis renascantur. 27, 6.

d) cum = *instructus aliqua re:* quidam et cum dentibus procreantur. 1, 70. ↑ (Dionysius) cum albis quadrigis egredientem (Plat.) in litore occurrens honoratus est. 1, 123. ↑ novem Musae cum insignibus suis singulae. 5, 25.

e) cum *coniunctum cum adiectivo:* Italia lupos habet quod cum ceteris simile non sit. 2, 35. *v. etiam s. v.* ceteri.

f) cum = *inter:* Pindus ..., qui Acheloum parit cum primis Graeciae amnibus praeditum veteri (!) claritate. 7, 3.

multa et alia sunt, sed haec cum eminentissimis, 54, 2.

cum primis: nonnulla etiam digna memoratu, ... quorum ... auctoritas, quod cum primis (ante omnia N[2] L[2] Q[2] A P[2]) industriae tuae insinuatum velim, de scriptoribus manat receptissimis. praef. 5. ↑ Sicilia, quod cum primis adsignandum est, diffussis prominentibus triquetra specie figuratur. 5, 2.

cum *coniunctio:* **I. c. indic.:** a) *vi temporali:* 1. *c. praes.:* in utroque sexu cum capilli germinant, incommodum maius est. 1, 64. ↑ cum salsiores escas edit gravida, unguiculis caret partus. ibid. ↑ caudae animalis huius (lupi) villus amatorius inest perexiguus, quem spontivo damno abicit, cum capi metuit.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

2, 36. ↑ cum fetificum adest tempus, rostro scrobes excavant. 2, 47. ↑ in Halesina regione fons alias quietus et tranquillus cum siletur, si insonent tibiae, exultabundus ad cantus elevatur. 5, 20. ↑ interscribentes eum (achaten) venae naturalibus sic notant formis, ut cum optimus est uarias praeferat rerum imagines. 5, 25. ↑ intra os receptus (galactites) liquescit: cum (dum A) solvitur, tamen memoriae bonum perimit. 7, 4. ↑ perdices ... in Boeotia non sunt (liberae) nec cum volant sui iuris. 7, 28. ↑ cum visos se persentiscunt, resupinati glebulas pedibus attollunt. 7, 32. ↑ cum contra medium alveum adventasse se sciunt, scrupulorum sarcina pedes liberant. 10, 14. ↑ cum maria tranant, impetus differunt (coturnices). 11, 20. ↑ cum ira subiacet, inhorrescunt (pinnae dorsuales). *(cf. pag. 32.)* 12, 5. ↑ cum urgeri se intellegit (fiber), ... ipse geminos suos devorat. 13, 2. ↑ probantur (smaragdi) hoc pacto, si aspectus transmittant: si cum globosi sunt proxima sibi inficiant aëre repercusso, aut cum concavi sunt inspectantium facies aemulentur. 15, 25. ↑ ac maxime potentia earum (tigrium) probatur, cum maternis curis incitantur, cum catulorum insistunt raptoribus. 17, 6. ↑ non cubat (alce), cum dormiendum est. 20, 7. ↑ cum venatu premuntur, pariter affligunt (eleph.) utrosque (dentes). 25, 4. ↑ carnes iusto amplius devoratas, cum gravantur, insertis in ora unguibus sponte protrahunt. sane et cum fugiendum est *(Plin. 8, 46: si fug.)* in satietate, idem faciunt. 27, 14. ↑ postremo cum ad unum (catulum) materna fecunditas recidit (redit C[1], cecidit S, aduenerit *Dic.*), sterilescunt (leaenae) in aeternum. 27, 17. ↑ cum premuntur (leones) a canibus, contemptim recedunt. 27, 18. ↑ cum insequuntur (leones), nisum saltu adiuvant *(Plin 8, 50: dum sequitur insilit saltu):* cum fugiunt, non valent salire. 27, 19. ↑ cum movetur (moueretur RM), media corporis parte serpit. 27, 52. ↑ intra ripas quoque tunc redit (Nigris flum.), cum contentus est alveo suo Nilus. 30, 1. ↑ nec aequaliter rutilat (hyacinthus), cum aut nubilosus est aut serenus dies. 30, 33. ↑ idem (hippopotamus) cum distenditur nimia satietate, harundines recens caesas petit. 32, 31. ↑ iidem illi (Arabes) cum lucos istos vel metunt vel incidunt, non funeribus intersunt. 33, 7. ↑ tenuatur (Euphrates), cum iam leone decurso ad extima virginis curricula facit (sol) transitum. 37, 3. ↑ tecolithos nucleo olivae similis spernitur cum videtur. 37, 12. ↑ aëtites ... alterum lapidem intrinsecus cohibens, cuius crepitu sonorus est cum movetur. 37, 14. ↑ (Cydnus) tumet vere cum nives soluuntur. 38, 5. ↑ nam cum in fugam vertit, proluvie citi ventris fimum egerit (bonacum animal). 40, 11. ↑ nam cum adflictum se intellegit, sumpta fronde laurea recuperat (corax) sanitatem. 40, 24. ↑ geniturae cupidine efferantur (cameli) adeo, ut saeviant, cum venerem requirunt. 49, 10. ↑ alterum (cornu) cum pugnat *(Plin. 8, 73: in pugna)* protendit (eale), alterum replicat. 52, 35. ↑ (psittaci) rostri tanta duritia est, ut

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

cum e sublimi praecipitat in saxum, nisu se oris excipiat. 52, 43.

2. *c. perf.:* compertum et illud est, quod inter duos conceptus cum *(Plin. 7, 48: ubi)* intercessit paululum temporis, uterque residet. 1, 60. ↑ mares generis huiusce (cervorum) cum statum tempus venerem incitavit (incitauerit H), saeviunt rabie libidinis. 19, 9. ↑ cum maturuit (maturuerit H) ad fugam robur, exercitio docent (cervi) cursu. 19, 11. ↑ cum gustavere (ursi) mandragorae mala, moriuntur. 26, 8. ↑ hircorum inhaeret (pingue roscidum) barbulis: ubi cum arefactum inolevit guttis stiriacis, legitur ad usum mensarum. 27, 48. ↑ at cum Iudaea potiti sumus (eramus SAP²), ita luci illi propagati sunt, ut . . . 35, 5. ↑ at cum fines Medorum invectus est (est *om.* S), Tigris statim dicitur. 37, 5. ↑ impetibilis est (chamael.) coraci, a quo cum interfectus est, victorem suum perimit interemptus. 40, 24. ↑ verum cum occasio bibendi data est, tantum implentur (cameli), quantum et satiet desideria praeterita et in futurum diu prosit. 49, 10. ↑ sunt etiam qui, cum incubuere morbi *(Mela 3, 7, 3: at ubi senectus aut morbus incessit),* procul a ceteris in secreta abeunt. 52, 23. ↑ at cum ventum est *(Plin. 6, 106: cum intravere)* in Rubrum mare, aut africus aut auster vehunt. 54, 10. ↑ deinde cum monstra illa putredine tabefacta sunt (fuerint 63, *om.* 83), omnia illic infici taetro odore. 56, 19.

3. *c. fut.* II. *(lect. omnibus fere locis discrepante):* at cum prope ad uterum liberandum venerit (uenerit N¹M^a S, uenerunt P) momenta maturitatis, enitenti spiritum retinere plurimum congruit. 1, 64. ↑ cum prosicias intulerint (*sic* RCHSA, intulerunt LMGPN, tulerunt *Leid.*), si adest deus, si sacrum probetur, sarmenta licet viridia sponte concipiunt. 5, 23. ↑ cum animi conquieverint (conquieuerunt RCN SAP, cum quieuerit M), quibusdam receptaculis operiuntur (pinnae dorsuales). *(cf. pag. 29.).* 12, 5. ↑ cum captivitate venerint (uenerunt LM GP) in manus hominum, mansuescunt hausto hordei suco. 25, 7. ↑ sibilum eius (basilisci) etiam serpentes perhorrescunt et cum acceperint (acceperunt NSP), fugam quaeque quoquo potest properant. 27, 52. ↑ quae (hostiae) cum litaverint (litauerunt NSP), observatur, ut messis nec ortum solis anticipet nec egrediatur occasum. 30, 31. ↑ deinde cum diu desederit (deserit C^a) in liquore, levior facta (materia) sustollitur. 32, 35. ↑ multae uxores in eiusdem viri coeunt matrimonium, et cum maritus homine decesserit, apud gravissimos iudices suam quaeque de meritis agunt causam. 52, 32. ↑ [quae (hostiae) cum litaverint (litauerunt P), observatur, ut . . . (*cf. supra* 30, 31.) 33, 10. Mo. app. p. 220, 20.] *cf. Arch. X, 317. sqq.*

cum fut. II. *et perf.:* cum ortu solis (fons) incanduerit (*sic* RCNH, incanduerunt LMGP², incaluit SA, inclaruit P¹) et radiis fervefacta sunt (sint RN) universa, sic hiemales evomit scaturrigines, ut . . . 29, 4.

b) *vi explicativa:* 1. *c. praes.:* dentes monstrant senectutem, cum aut pauci inveniuntur aut nulli. 19,

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

15. ↑ putris soli faciem aura mutat et ... tantam diversitatem flatus efficit, ut subinde perversis sitibus locorum nulla indicia agnitioni relinquantur, cum modo quae fuerant tumulis ardua in valles residunt (—dent L^1N), modo quae vallibus pressa coitu pulveris aggerantur. 27, 38.

2. *c. perf.:* equis inesse iudicium documentis plurimis patefactum, cum iam aliquot inventi sunt (sint A), qui nonnisi primos dominos recognoscerent. 45, 6.

et cum *vel* **etiam cum:** Rodanus saevit et cum serenum est. 2, 53. ↑ principem urbium Syracusas habet (Sicilia), in qua etiam cum hiberno conduntur serena, nullo non die sol est. 5, 8.

cum maxime: et cum maxime liquitur lunaris imber, oscitatione quadam hauriunt (conchae) umorem cupitum. 53, 23.

cum primum: tunc quoque emensus (Nilus) magna longinqua, cum primum occursantibus scopulis asperatur, tantis agminibus extollitur inter obiecta rupium, ut ... 32, 7.

cum: II. c. coniunct.: a) *vi temporali: (coniunct. ex acc. c. inf. pendente vel attractione quadam orto):* 1. *c. praes.:* parandrum adfirmant habitum metu vertere et cum delitescat fieri adsimilem cuicumque rei proximaverit. 30, 25. ↑ primos ... fieri excessus tumoris, cum per cancrum sol vehatur. 32, 12. ↑ deinde revocare (Nilum) exitus universos, cum in virginem transeat (sol). 32, 13.

2. *c. imperf.:* Choaspes ita dulcis est, ut Persici reges ... sibi ex eo pocula vindicaverint et cum eundum foret (sit P) peregre, aquas eius secum vectitarent. 38, 4.

3. *c. perf.:* huic argumento illud accedit, quod cum C. Pompeius Gallus et Q. Veranius urbis conditae anno octingentesimo primo fuerint consules, consulatu eorum olympias septima et ducentesima actis publicis adnotata est. 1, 29.

animal morsu potentissimum, adeo ut cum hominem invaserit (*sic* $RCHS^2A^t$, inuasit $NLMGS^1A^vP$), conventum dentium non prius laxet quam concrepuisse persenserit fracta ossa. 13, 2. ↑ dubitatur etiamnunc, quibus ex causis intumescat vel quatenus, cum superfluus sibi fuerit, rursus in se residat. 23, 19.

penitus ... intra ripas suas capere (Nilum exitus universos), cum libram sit ingressus (sol). 32, 13.

b) *vi explicativa:* Philippus Magnum procreat, quamlibet Olympias ... nobiliorem ei patrem adquirere adfectaverit, cum se coitu draconis consatam adfirmaret. 9, 18.

post Sardiniam res vocant Siculae. primo quod utraque insula ... isdem temporibus facta provincia est, cum eodem anno Sardiniam M. Valerius, alteram C. Flaminius praetor sortiti sint (sunt LMGP). 5, 1.

cum *narrativum:* a) 1. *c. imperf.:* etenim cum viscerationem sacrificolis daret, Myiagrum deum dicitur (Herc.) inprecatus. 1, 11. ↑ postmodum cum perspicerent (—ret RCNS, prespicerint M) temere annum clausum ..., quadrantem illum et decem dies addiderunt. 1, 39. ↑ inventus dignior non fuit ..., cum oraculum moneret arcessi sacra deum matris Pessinunte. 1, 115. ↑ hanc struicem

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

premunt terra quam egesserant cum puteos excitarent (excitassent LMG). 2, 47. ↑ in regione Magnesia Mothona oppidum est, quod cum obsideret Philippus . . . damnatus est oculo iactu sagittae. 8, 7. ↑ nam cum nuptias ageret (Philippus), acciti tibicines carmen cyclopium . . . concinuisse traduntur. 9, 17. ↑ damnatum dominum canis, cum abigi non posset (possit S), comitatus in carcerem (est). 15, 10. ↑ urbem istam, . . . cum rex Iapon rerum in Libya potiretur, Elissa mulier extruxit. 27, 10. ↑ Pharusi cum Herculi ad Hesperidas pergenti forent comites, itineris taedio hic resederunt. 31, 6. ↑ quod (templum) cum postmodum ad cultum augustiorem Ephesii reformarent, faber operi Dinocrates praefuit. 40, 5. ↑ regem Scytharum cum singulari certamine interemptum adversarius victor spoliare vellet, ab equo eius calcibus morsuque est lancinatus. 45, 11.

2. *c. plusqpf.:* hic (Cacus) . . . cum a Tarchone . . . custodiae foret datus, frustratus vincula (est). 1, 8. ↑ suo quoque numini idem Hercules instituit aram . . ., cum se ex Nicostrate . . . inmortalem conperisset. 1, 10. ↑ Polymestor Milesius puer cum a matre locatus esset ad caprarios pastus, ludicro leporem consecutus est. 1, 97. ↑ denique cum . . . victor Cyrus intrasset Sardes . . ., Atys filius regis, mutus ad id usque temporis, in vocem erupit vi timoris. 1, 112. ↑ humilis haec (plebeia puerpera) atque ideo famae obscurioris cum ad patrem . . . aegre obtinuisset ingressum, . . . alere eum uberibus suis deprehensa est. 1, 124. ↑ in quam (Catinensem regionem) se cum Aetnae incendia protulissent, iuvenes duo sublatos parentes evexerunt. 5, 15. ↑ Mycenis profugus matricida cum abscessus longius destinasset, natum sibi . . . parvulum . . . hic mandaverat occulendum. 9, 4. ↑ mox cum profluxisset puerilis audacia, intra spatia eum Lucrini lacus vectitavit (delphin). 12, 7. ↑ alium puerum Hermian nomine per maria similiter insidentem cum undosior fluctus necavisset, delphin ad terram revexit. 12, 11. ↑ Liber pater cum humo nutricem tradidisset, condidit hoc oppidum. 36, 1. ↑ cum proelio Antiochus Galatas subegisset, Cintareti . . . equum insilivit. 45, 13. ↑ [nam cum prima foret rebus natura creandis | in foedus conexa suum, . . | . . . | tibi primum candidus aether | astrigeram faciem nitido gemmavit Olympo. Pont. 8. Mo. app. p. 234.]

3. *c. plusqpf. et imperf.:* denique cum Antonio . . . Toranius quidam eximios forma pueros velut geminos trecentis sestertiis vendidisset, . . . adeoque una res viderentur, nisi solus sermo fidem panderet, atque ideo inrisum se Antonius gravaretur, non infacete Toranius id . . . probavit. 1, 84.

acc. c. inf.: sunt qui videri velint Romae vocabulum ab Euandro primum datum, cum oppidum ibi offendisset. 1, 1. ↑ scripta . . . memorias accersunt in fidem veri bello Cretico, cum elata flumina plus quam vi amnica terras rupissent, . . . humanum corpus repertum. 1, 91. ↑ nihil ergo attinet dicere [ut] Sardus Hercule, Norax Mercurio procreati cum alter

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Libya, alter ab usque Tartesso Hispaniae in hosce fines permeavissent, a Sardo terrae, a Norace Norae oppido nomen datum. 4, 1.

cum *causale:* 1. *c. praes.:* quapropter cum octingentesimo primo anno urbis conditae ducentesima septima olympias conputetur (—tatur H), par est Romam septimae olympiadis anno primo credi conditam. 1, 30. ↑ quod ibi minus mirum, cum fetifero potu Nilus non tantum terrarum sed etiam hominum fecundet arva. 1, 51. ↑ ipsum dentium numerum discernit qualitas sexus, cum in viris plures sint (sunt N[1]), in feminis pauciores. 1, 71. ↑ quod silentium miraculo est, nec inmerito, cum vicinae (cicadae) ... ultra ceteras sonent. 2, 40. ↑ (Pindus) Acheloum parit ... praeditum veteri (!) claritate: nec iniuria, cum inter calculos quibus ripae eius micant inveniatur (inuenientur N (?) S, inueniuntur RC) galactites. 7, 3. ↑ sed cum probissimi auctores et satis vero idonei sententias pares faciant (faciunt HLMGP[2]), nullus falsum reformidet. 16, 1. ↑ Arabes quidem dicunt non alibi eam (gallaicam) deprehendi quam in nidis avium ...: quod nullus recepit, cum apud Germaniae populos ... appareat. 20, 14. ↑ nam cum ipsa (Tanatus insula) nullo serpatur angue, asportata inde terra ... angues necat. 22, 8 (10). ↑ raro in adversum contuentur (angues), nec frustra, cum oculos non in fronte habeant (habent A), sed in temporibus. 27, 35. ↑ nec interest, ubi potius sint procellae, cum ad exitium viantium elementis congruentibus in terris flabra saeviant, in mari terrae. 27, 39. ↑ hic inconstantissimus est terrarum modus: nec inmerito, cum aliae ... nationes schoinis, aliae parasangis terras metiantur et incertam fidem faciat mensurae ratio discors. 54, 15.

ferunt alii, quod ventorum flatibus repercussus, cum fluorem solitae velocitatis non queat promovere, aquis in arto luctantibus intumescat. 32, 10.

acc. c. inf.: hoc etiam addunt pariter eum (Nilum) nocere, sive abundantius exaestuet sive parcius: cum exiguitas minimum adportet fecunditatis, propensior copia diuturno umore culturam moretur. 32, 14.

etenim cum de animalibus quae digna dictu videbuntur, prout patria cuiusque admonebit simus (sumus N[a]) notaturi, iure ab eo (homine) potissimum ordiemur. 1, 53.

quod non frustra inter miracula notaverunt, cum Athos a Lemno VI et LXXX milibus passuum separetur. 11, 33.

2. *c. praes. et perf.:* cum ... praestare te ceteris sentiam idque oppido expertus de benivolentia tua nihil temere praeceperim, e re putavi ... praef. 1.

3. *c. imperf.:* achaten lapidem Sicilia primum dedit ..., non vilem, cum ibi tantum inveniretur. 5, 25. ↑ ingenia equorum ... circenses probaverunt, cum effuso rectore quadrigae currus aemulos non minus astu quam velocitate praeverterent. 45, 14. ↑ a Prasia Indorum gente dierum viginti primo in eam (Taprob.) fuit cursus, sed cum *(Plin. 6, 82: quia)* papyraceis et Nili navibus illo pergeretur. 53, 4.

acc. c. inf.: causas Granius tradit, cum obmurmurarent illic Herculi

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

quiescenti, deum iussisse ne streperent. 2, 40.

4. *c. perf.:* quid enim proprium nostrum esse possit, cum nihil omiserit antiquitatis diligentia. praef. 5. ↑ munere Neronis principis adparatus omnis sucino inornatus est: nec difficulter, cum per idem tempus tredecim milia librarum rex Germaniae donum ei miserit (miserat L). 20, 11. ↑ nec mirum sit vel de hominum vel de urbium copia, cum *(Plin. 6, 59: Indi enim ... soli numquam migravere finibus suis)* soli Indi numquam a natali solo recesserint (recesserunt Q[a]). 52, 4.

acc. c. inf.: ita sex mediis olympiadibus interiectis ..., cum septima coeptante Roma condita sit, inter exortum urbis et Troiam captam iure esse annos quadringentos triginta tres constat. 1, 28. ↑ assiduis denique exemplis patet eos (leones) pepercisse, cum multi captivorum aliquot leonibus obvii intacti repatriaverint (—uerunt A). 27, 15. ↑ nusquam autem orbe toto tam adsiduos terrae motus ... quam in Asia esse cladibus Asiaticis patuit, cum Tiberio principe urbes duodecim simul una ruina occiderint (—derunt RCNH). 40, 5.

5. *c. plusqpf.:* studium musicum inde coeptum, cum Idaei dactyli modulos crepitu ac tinnitu aeris deprehensos in versificum ordinem transtulissent. 11, 6. ↑ quae (species) cum per Pannonica commercia usu ad Transpadanos homines foret devoluta, quod ibi primum nostri viderant, ibi etiam natam putaverunt. 20, 10. ↑ cuius aequalitatis contemplatione cum Romanam amicitiam flagrantius concupivisset, Rachia principe legatos ad nos usque misit. 53, 10.

acc. c. inf.: Angitiam ... salubri scientia adversus morbos resistentem, cum dedisset homines vivere, deam habitam. 2, 29.

6. *c. plusqpf. et imperf.:* cum haec sic forent constituta modusque intercalandi interdum cumulatior, interdum fieret imminutior, vel omnino dissimulatus praeteriretur, nonnumquam accidebat, ut ... 1, 44.

cum *adversativum:* 1. *c. praes.:* perdices sane cum ubique liberae sint ut aves universae, in Boeotia non sunt. 7, 28. ↑ sunt et uri, quos inperitum vulgus vocat bubalos, cum bubali paene ad cervinam faciem in Africa procreentur. 20, 5.

in eadem parte (Arcadia) de avibus hoc solum est non indignum relatu, quod cum aliis locis merula furva sit, circa Cyllenem candidissima est. 7, 12.

2. *c. imperf.:* nec est in terris omnibus quod merito ad istas eminentias comparetur, quippe quas solas diluvialis inruptio cum universa obduceret (—re M) umido situ, inaccessas reliquit. 9, 8. ↑ Alexandri Magni equus Bucephalus ..., cum ab equario suo alias etiam molliter sederetur (sedetur A), accepto regio stratu neminem umquam alium praeter dominum vehere dignatus est. 45, 8.

templum Dianae ... adeo magnificum, ut Xerxes, cum omnia Asiatica templa igni daret, huic uni pepercerit. 40, 2.

3. *c. plusqpf.:* meminisse hoc loco par est post primum diluvium Ogygi

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

temporibus notatum, cum novem et amplius mensibus diem continua nox inumbrasset, Delon ante omnes terras radiis solis inluminatam. 11, 18.

cum *concess.:* 1. *c. praes.:* verum cum et hoc et multa alia Augusti temporibus debeantur, ... tanta et tot in vita eius inveniuntur adversa, ut ... 1, 48. ↑ in Asiatica Scythia terrae sunt locupletes, inhabitabiles tamen: nam cum auro et gemmis affluant, grypes tenent universa. 15, 22. ↑ nam cum mundum a calore vesper temperet, ab occasu incipit (fons) ita incalescere, ut ... 29, 3.

2. *c. imperf.:* (nobilis pycta), qui cum matrem haberet adulterio ex Aethiope conceptam, quae nihil patri comparandum reddidisset, ipse in Aethiopem avum regeneravit. 1, 79. ↑ et cum neutra (manus) paene idonea ad proeliandum valeret, una die quater pugnavit (M. Sergius). 1, 104.

3. *c. perf.:* ab Hannibale bis captus refugit (M. Sergius), cum viginti mensibus ... nullo momento sine conpedibus fuerit et catenis. 1, 105.

4. *c. plusqpf.:* cum itaque haec definitio toto orbe placuisset, custodiendi quadrantis gratia a diversis gentibus varie intercalabatur. 1, 41. ↑ quod cum initio Romani probassent, contemplatione numeri parilis offensi neglectum brevi perdiderunt. 1, 43. ↑ sic per annos sex et triginta cum novem dies tantummodo sufficere debuissent, duodecim sunt intercalati. 1, 47.

5. *c. plusqpf. et imperf.:* nam cum praeceptum esset, anno quarto ut intercalarent unum diem, et oporteret confecto quarto anno id observari, antequam quintus auspicaretur, illi incipiente quarto intercalarunt, non desinente. 1, 46.

maxime cum: palam est prospero illi augurio deberi gloriam Romani nominis, maxime cum annorum ratio faciat cardinem veritati. 1, 16.

quippe cum: hiatus eius (chamael.) aeternus ac sine ullius usus ministerio: quippe cum neque cibum capiat neque potu alatur nec alimento alio quam haustu aëris vivat. 40, 22. ↑ venatibus indulgent nec plebeias agunt praedas, quippe cum tigrides aut elephanti tantum requirantur. 53, 19.

cum-tum: Sparta insignis cum Pollucis et Castoris templo tum etiam Othryadis inlustris viri titulis. 7, 8.

cumque: 1. *c. indic.:* conchis ipsis inest sensus: partus suos maculari timent cumque (cum quo Q) flagrantioribus radiis excanduit dies, ... subsidunt in profundum. 53, 26.

2. *c. coniunct.:* latronum facinus deo arguente detectum. cumque Lysander Lacedaemonius Athenas obsideret, ... identidem Liber pater ducem monuit. 1, 118. ↑ (canis dominum) percussum ululatu prosecutus est: cumque ex miseratione populi Romani potestas ei cibi fieret (fierent R, fuerit M), ad os defuncti escam tulit. 15, 10.

cumulatus: cum ... modus ... intercalandi interdum cumulatior, interdum fieret imminutior. 1, 44.

cumulus: numquam cineres eluuntur nec quicquam ex aggeribus suis perdunt, sed quo relicti cumulo permanent. 11, 33. ↑ emissis omnibus cumulis totam fluctuationem erumpere. 32, 12.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

cunctus: [tu fetibus auges | cuncta suis. Pont. 15. Mo. app. p. 234.]

1. **cuniculus:** (Baleares) usque ad eversionem frugum cuniculis animalibus quondam copiosae. 23, 12.

2. **cuniculus:** summersus . . . cuniculo rursus in agro Vibonensi extollitur (Padus). 2, 25. ↑ cuniculis caecis absconditur (Nilus). 32, 4.

cupido: ciborum quoque fastidiis stomachi claudetur cupido. 1, 62. ↑ cuius (corporis) spectandi cupidine (—nem F. 24ª. 122, ue (?) 39, libidine 90) L. Flaccum legatum, Metellum etiam ipsum inpendio captos. 1, 91. ↑ geniturae cupidine efferantur (cameli). 49, 10. ↑ Philaenis fratribus a laudis cupidine (ad laudis cupidinem (—ne NMS) RCNHMS) Graium vocamen datum. 27, 8.

cupio: oscitatione quadam hauriunt (conchae) umorem cupitum (concupitum N). 53, 23.

cupressus: comae cupressi similes. 24, 8. ↑ in huius tantum insulae (Cretae) parte repullulant caesae cupressi. 11, 12.

cura: Perusina cura *(Plin. 7, 148: cura Perusinae contentionis).* 1, 49. ↑ concors cura omnium (gruum) pro fatigatis. 10, 15. ↑ nec in terra cura segnior. ibid. ↑ nulla vel animi cura vel corporis. 33, 17. ↑ quibus ad vivendi rationem exactior cura est. 52, 32. ↑ si quando pugnatur, non mediocrem habent (elephanti) curam (h. c. *om.* S, c. h. A) sauciorum. 25, 7. ↑ Italia tanta cura (scientia C², *inc.* C¹) ab omnibus dicta. 2, 2. ↑ [praeteritis quae ad incrementum cognitionis accesserunt cura longiore. praef. spur. Mo. app. p. 217, 12.] ↑ cum maternis curis incitantur (tigres). 17, 6.

curalliachates: dat Creta quem curalliachaten (*sic* A, —tem R, curaliachatem C, —ten P, cura illi achaten M, curalii achaten LG, curaliiagathem S, curalii ac(h)aten *H, curalii a* * * * N) vocant curallio similem. 5, 26.

curallium: curalliachaten . . . curallio (curalio *HGSP) similem. 5, 26. ↑ curallium (*sic* A, curalium *plerique,* coralium P) alias dicunt. 2, 43. ↑ [de curallio (corallio RCN, curalio M) lapide (l. c. AP). Mo. app. rubr. p. 223, cap. 2 g.]

curo: optimi ditissimique res publicas curant (res p. curant LM QG *Leid.,* procurant RC[H], *om.* A; *Plin. 6, 66: temperant*). 52, 9.

curriculum: incredibile memoratu, ut tam brevi curriculo (ut in articulo temporis SAP¹) natura tam dissonam faciat varietatem. 29, 2. ↑ tenuatur (Euphrates) cum . . . ad extima virginis curricula (c. *om.* SA; *Plin. 5, 90: in totum* vero *remeat in vicesima nona parte virginis*) facit transitum (sol). 37, 3.

curro: hoc adeo custodiunt (leones), ut nonnisi aversis falculis currant. 27, 19. ↑ Aegyptii canes e Nilo numquam nisi currentes lambitant. 15, 12.

currus: cum effuso rectore quadrigae currus (cursus RC[H], *om.* S) aemulos non minus astu quam velocitate praeverterent. 45, 14.

cursitatio: sollemni cursitatione (tripudatione A, tripudanione

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

P, typumdanione S) lacum populus circumit et Hylan voce clamant. 42, 2.

cursito: Ladas . . . ita supra cavum pulverem cursitavit (cussitavit S), ut harenis pendentibus nulla indicia relinqueret vestigiorum. 1, 96.

cursor: Anystis Lacon et Philonides, Alexandri Magni cursores (cursor M). 1, 98.

cursus: *de hominibus:* inter Syrtes quamvis terra pergentibus iter sideribus destinatur nec aliter cursus patescit. 27, 38. ↑ Trogodytae tanta pernicitate pollent, ut feras quas agitant cursu pedum (ipsi cursibus SAP²F. 13. 15. 18. 23. 25A. 32. 34. 38. 46. 59. 60. 64. 79. 81. 102. 126. 128. 130. 133. 148. 150. 150A. 155. 156, ipsi cursibus cursu pedum 71. 73. 116. 135, ipsi cursibus pedum 82. 138.) adsequantur. 56, 9. ↑ praestolati ad pastum exeuntes (angues) praetervecti percitis cursibus (curribus A, cubiis S; *Plin. 37, 158: bigis vehi quaerentis*). 30, 17.

de quadrupedibus: (cervi teneros) exercitio docent cursu (*sic* RC SA, cursum H, cursus NLMGP; *Plin. 8, 113: partus exercent cursu*). 19, 11. ↑ Aethiopicis lupis proprium est, quod in saliendo ita nisus habent alitis, ut non magis proficiant cursu (—so S) quam meatu. 30, 27. ↑ nonnulli (equi) etiam accensis facibus ad cursus (—sum N) provocantur. 45, 12.

de avibus: duces duo sunt, qui regunt cursum (—su G). 2, 46.

de navibus: qua ab Scythico oceano et mari Caspio in oceanum eoum cursus (—sum R) inflectitur. 50, 1. ↑ a Prasia Indorum gente dierum viginti primo in eam (Taprob.) fuit cursus (currus Q). 53, 4. ↑ Nilo vehente Copton usque etesiis flantibus cursus est. 54, 7. ↑ dummodo ab eo promunturio Indiae cursus dirigatur, quod alii Lepten acran, alii Drepanum nominaverunt. 56, 6. ↑ [quantocumque tempore cursus tenebit, navigantes escis abstinent. 22, 7. Mo. app. p. 218, 31.] ↑ vehunt alites, quarum meatus terram petentium magistros habent cursus regendi (r. c. m. h. SAP). 53, 7. ↑ mox cursu (cursum nauibus nostris S) nostrarum navium septem dierum iter factum est. 53, 4. ↑ [Orchades ab Ebudibus porro sunt (est A) septem dierum totidemque noctium cursu (cursus A). 22, (16). Mo. app. p. 219, 19.]

de fluminibus: quando nec solitus extenuet cursus alveum. 32, 10. ↑ (insulae) sunt tam [diffusae et] vastae magnitudinis, ut vix eas dierum quinque cursu (cursus RCN*H *Dic.*) praetermeet (Nilus). 32, 6. ↑ (stagnum) Aretisae, per quam dissimilis colore et volucri meat (Tigris) cursu. 37, 6.

de sideribus: at hi qui siderum sequuntur disciplinam contendunt meatus istos commoveri lunae cursibus (*Mela 3, 1, 2: an luna causas tantis meatibus praebeat*). 23, 22. ↑ (selenites) continens lunae imaginem, quam iuxta cursum astri ipsius perhibent diebus singulis vel minui vel augeri. 37, 21. ↑ sed quoniam ratio illa ante Numam a lunae cursu discreparet. 1, 37.

de tempore: tunc ergo primum cursus anni perspecta ratio. 1, 34.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

curulis: L. Domitius Ahenobarbus curulis aedilis *(Plin. 8, 131: aed. cur.)*. 26, 10. ↑ spectaculum ex his (leonibus) primus Romae edidit Scaevola Publii filius in curuli (i. c. *om.* G, i. curili A) aedilitate. 27, 22.

curvus: Peneus . . . collibus (colle N²FP) dextra laevaque molliter curvis (—vo N²FP) nemorosis convallibus Thessalica facit Tempe. 8, 2.

custodia: hic (Cacus) . . . cum a Tarchone . . . custodiae foret datus. 1, 8.

custodio: densissima hic populorum frequentia cum Parthis legem placiti ab exordio moris incorrupta custodit disciplina. 49, 7. ↑ cuius (insulae) homines etiamnunc custodiunt morem vetustum. 22, 7 (9). ↑ hoc adeo custodiunt (leones), ut nonnisi aversis falculis currant. 27, 19. ↑ quas (harenas aureas) custodiunt (formicae). 30, 23. ↑ idque eo maxime custoditur, ne fiat hereditarium regnum. 53, 15. ↑ custodiendi quadrantis gratia a diversis gentibus varie intercalabatur. 1, 41.

custos: ad haec si quando lasciviunt novi fetus, a maioribus datur adultior custos *(cf. Plin. 9, 33.)*. 12, 12. ↑ pomorum custodes (custodem SAP *Leid.; Plin. 5, 3: dracones custodiae instar*) interpretantes. 24, 5.

cutis: et polypus et chamaeleon glabra sunt, ut pronius sit cutis laevitate proximantia aemulari. 30, 26. ↑ circumdatur (crocodilus) maxima cutis firmitate. 32, 24. ↑ fuliginem intrinsecus favillaciam ambitio tantum extimae cutis (pomi) cohibet. 35, 8. ↑ (fructus), quorum cutem rugosam et torridam calor fecerit. 52, 51. ↑ corpus (chamael.) asperum cute (cutem RCNHLMG, squamosa cute SAP), qualem in crocodilis deprehendimus *(Plin. 8, 121: corpus asperum ceu crocodilo)*. 40, 21. ↑ (feminas) duas captas tam hirto atque aspero corpore, ut ad argumentum spectandae rei duarum cutes (ciues 28, cugargadas 130[1]) miraculi gratia inter donaria Iunonis suspenderit (Hanno). 56, 12. ↑ (Arabum) pars rasa in cutem barba *(sic* SA, cuten P, cute H, cuti RCNLG, cutim M, *Plin. 6, 162: barba abraditur praeterquam in superiore labro)*. 33, 16. ↑ (Geloni) de hostium cutibus et sibi indumenta faciunt et equis suis tegmina. 15, 3.

cyaneus: et cyaneus (cyeneus H, cyoeaneus S, coanus A, cyanos *Plinii cod. Bamb., Isidorus 14, 3, 32: cyaneus quoque lapis, idem 16, 9, 7: cyanea Scythiae gemma*) e Scythia est. 15, 28. ↑ [de lapide cyaneo (l. coeaneo SP, coeano l. A, l. cyanea H) Mo. app. rubr. p. 225, cap. 15 e.]

cyclopius: tibicines carmen cyclopium (cyclopum RC, ciclopum H, cycoplium A), quasi de colludio concinuisse traduntur. 9, 17.

cyclos: orbem cyclon (cichoin G) Graii loquuntur. 11, 17.

cydnus: quicquid candidum est cydnum gentili lingua Syri dicunt. 38, 5.

cylindrus: Indici reges hoc genus gemmas in longissimos cylindros amant fingere. 52, 64 (67).

cymbalum: audiuntur et cantus tibiarum et tinnitus cymbalorum per oram maritimam. 24, 10.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

cynicus: Heraclitus et Diogenes cynicus nihil umquam de rigore animi remiserunt. 1, 73. ↑ temporibus Diogenis cynici. 1, 109.

cynocephalus: cynocephali (cenocephali H) et ipsi sunt e numero simiarum. 27, 58. ↑ Nomades cynocephalorum (cenocephalorum H, cynomatefalorum S) lacte vivunt. 30, 4. ↑ [de (*om.* H) cinocephalis RCNH. Mo. app. rubr. p. 227, cap. 27 u.]

cynodon?: quos cynodontas (*sic* RS, kinodontas C, kynodontas N, *ΚΥΝΟΔΟΝΤΑΣ* L²P, *ΚΝΟΔΟΝΤΑϹ* M, *ΚΙΝΟΔΟΝΤΑϹ* L¹, kinoaonte B, cinodontas A, cinosdentes H¹, cinosdontos H²) vocant, quibus gemini procedunt ab dextera parte, fortunae blandimenta promittunt. 1, 71.

cyprum: tertius (adamans!) in venis cypri apparet *(Plin. 37, 58: post hos Cyprius vocatur in Cypro repertus)*. 52, 55 (58). ↑ qui (adamantes) in cypro deprehenduntur frangi queunt. 52, 56 (59).

In libello superiore anno edito omissa sunt sub verbo **causa**: qui deflexum animum referat ad similitudinum causas 1,78.

et *sub verbo* **concrepo** *post* lytris: similis est (fiber).

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

curulis
barbus cur
aed. cur.).
ex his (leo
dit Scaevol
(i. c. *om.*
27, 22.

curvus
(colle N²F
curvis (—
vallibus Th

custod
a Tarchone
datus. 1, 8

custod
lorum freq
placiti ab
custodit d
(insulae) h
diunt mor
hoc adeo c
nonnisi ave
19. ↑ qua
diunt (for
eo maxime
ditarium re
diendi qu
gentibus va

custos
sciviunt no
adultior cu
12, 12. ↑ p
dem SAP
cones custo
tes. 24, 5.

cutis:
glabra sunt,
vitate proxi
↑ circumd
cutis firmi
intrinsecus
extimae cu
↑ (fructus).

fecerit. 52, 51. ↑
.) asperum cute
MG, squamosa cute
crocodilis deprehen-
1: corpus asperum
10, 21. ↑ (feminas)
hirto atque aspero
gumentum spectan-
ntes (ciues 28, cu-
miraculi gratia inter
uspenderit (Hanno).
bum) pars rasa in
SA, cuten P, cute
cutim M, *Plin. 6,*
litur praeterquam
ro). 33, 16. ↑ (Ge-
cutibus et sibi
t et equis suis teg-

cyaneus (cyeneus
coanus A, cyanos
, Isidorus 14, 3, 32:
lapis, idem 16, 9, 7:
gemma) e Scythia
de lapide cyaneo
eano l. A, l. cyanea
p. 225, cap. 15 e.]
ibicines carmen cy-
um RC, ciclopum
quasi de colludio
ntur. 9, 17.
m cyclon (cichoin
r. 11, 17.
quid candidum est
lingua Syri dicunt.

Indici reges hoc
longissimos cylin-
re. 52, 64 (67).
audiuntur et cantus
tus cymbalorum
am. 24, 10.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf